

Bakırköy Kültür Envanteri

KONU BAŞLIKLARI

- A) PROJE HAKKINDA
- B) UYGULAMA KISMI
- C) PROJENİN GELECEĞİ
- D) KAYNAKLAR

The BRITISH EMPIRE and

its LIMITS, according to the Difinitive

TREATY of PEACE, in 1763,

are Accurately described,

AND THE

DOMINIONS

Posseſſed by the SPANIARDS, the

FRENCH, & other EUROPEAN STATES.

The whole

Compiled from all the NEW SURVEYS,

and

AUTHENTIC MEMOIRS,

that have hitherto appeared.

PROJE HAKKINDA

EXTRACT of the TREATIES of PEACE, PROCLAMATIONS &c Relative to AMERICA & the WEST INDIES.

By the XIIIth ARTICLE of the TREATY of Utrecht,
The French have the Liberty to catch and a
oundland from Apo-Rich on the West side,
on the East side which Liberty is Confi-
tive Treaty of Peace 1713. By this Article the
Lawrence is Restraint to the Distance of th
belonging to Great Britain, as well those of
nd to fifteen Leagues Distance from the
Coast of Breton, out of the said Gulf.

In the IVth ARTICLE of the DEFINI-
TIVE TREATY OF PEACE 1713.
He has heretofore formerly right to form to No
and Guanabon the whole of it and with all its
British. Moreover he has most Christian Major
British & Major in full Right. Canada
Island of St. John and all the other Islands so
eastern in the

A. PROJE HAKKINDA

Bu çalışma Bakırköy'ün tarihsel coğrafyasını konu alan ve mevcut dönemin haritaları üzerinde bu kültürel mirası göstermeyi hedefleyen dijital beşeri bir çalışmadır. Çalışmanın hedefleri arasında Bakırköy ilçesinin kültürel envanterini ortaya çıkartma ve kamuoyuna tanıtmaya amaçları yer almaktadır. Bu hedefler doğrultusunda dönem içerisindeki (1453 – 1922) 89 yapının envanteri çıkartılmıştır. Çalışma belediyemize sunulmak amacıyla ekibimiz tarafından yürütülmüştür.

Şuanda çalışmanın 1/3'lük kısmı (Osmanlı dönemi 1453 – 1922 arası) tamamlanmış olup, gerekli görülen yerlerde ortaya çıkan yeni yapılarda bu dönem çalışmasına eklenecektir. Çalışmanın kalan kısmı ise (Bizans dönemi 384 – 1453 ve Cumhuriyet dönemi 1922 – Günümüz) çalışma onay aldıktan sonra gerçekleştirilecektir.

1. Site Tasarımı

a. Üst Satır

b. Hakkında

Hakkında kısmi kısaca projeyi ve amaçlarımızı anlatmaktadır.

c. Galeri

Bu kısım tıklanıldığında uygulama kısmına iletse de aslında proje de kullandığımız ve kullanacağımız tarihi görselleri tasnifli ve düzenli biçimde aktarmak için oluşturulmuştur. Şuanda geliştirilme aşamasındadır, ileriki zamanda açılacaktır.

d. Ekibimiz

Sitenin en altında yer alan ekibimiz kısmı (Şekil 1.), ekibimizin isimleri ve alanlarını içeren kısımdır. Üst satırda yer alan “Ekibimiz” kısmına tıklanıldığında ise ekibimizin fotoğrafları ve özgeçmişleri hakkında daha detaylı bilgi sahibi olabileceğimiz yeni bir sayfaya yönlendirir.

Şekil 1.

e. Bize Ulaşın

Çalışma belediye bünyesinde geliştirilmek istenildiğinden “Bize Ulaşın” kısmına tıklanılıncı paralel olarak Bakırköy Belediyesi sitesindeki iletişim kısmına yönlendirir.

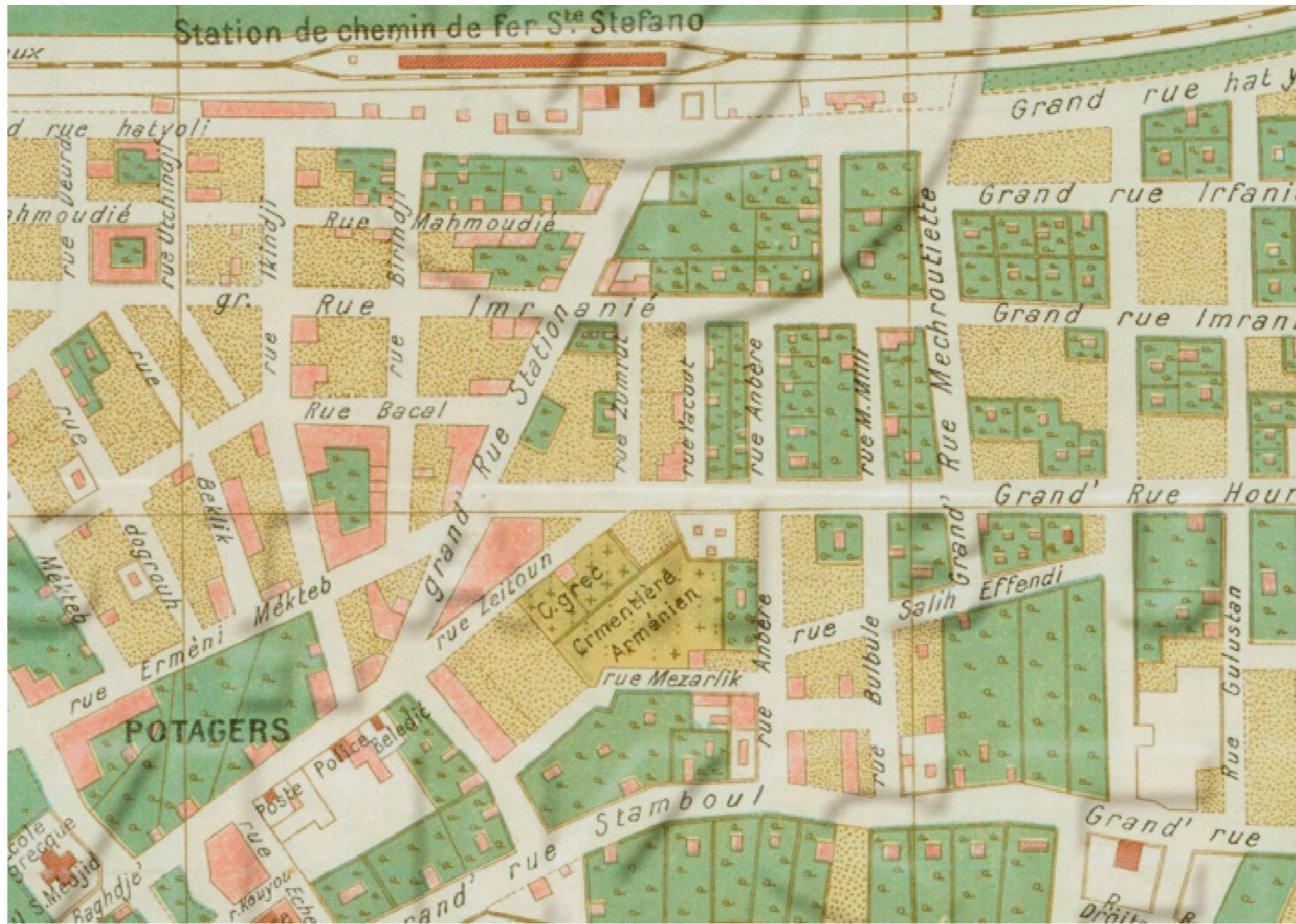
f. Arka Plan

Arka plan için iki farklı görsel kullanılmıştır. Hakkında kısmında kullanılan arka plan (Şekil 2.), cumhuriyet döneminin ilk yıllarına ait bir fotoğraf olarak Bakırköy sahilinin(Sakızağıacı Mah.) görünümüdür.

Uygulama kısmının arka planındaki görsel ise (Şekil 3.) Necip Bey'in Ayastefanos haritasından bir kesitin görselidir.

Şekil 2.

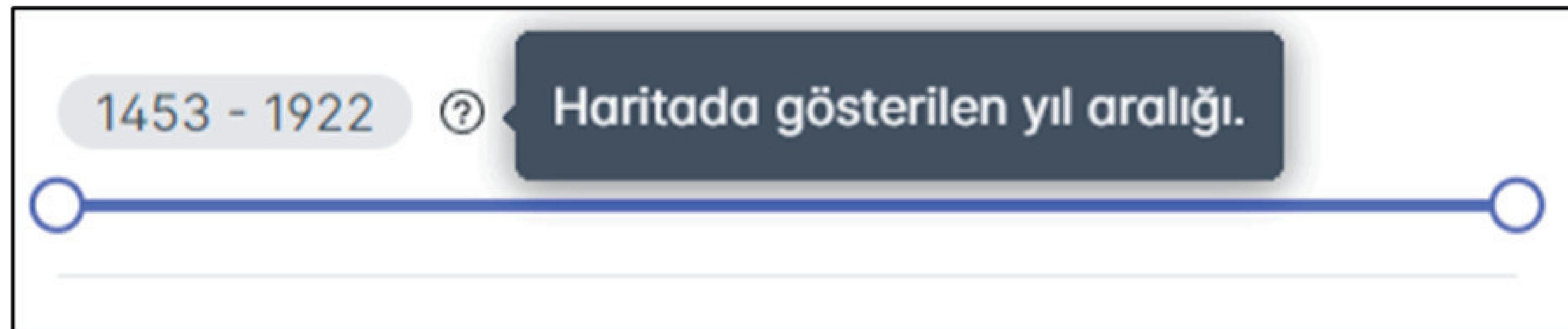
Şekil 3

UYGULAMA KISMI

B. UYGULAMA KISMI

1. Zaman Çubuğu

1453 – 1922 tarihleri kapsayan bu araç (Şekil 4.), yapıları zamansal olarak incelememize olanak tanımaktadır. Seçilen zaman aralığına göre o zamana ait yapılar uygulamada gösterilir. Araç iki yönlü tarihsel gidişat içinde hazırlanmıştır. Optimizasyonu devam etmektedir.

Şekil 4.

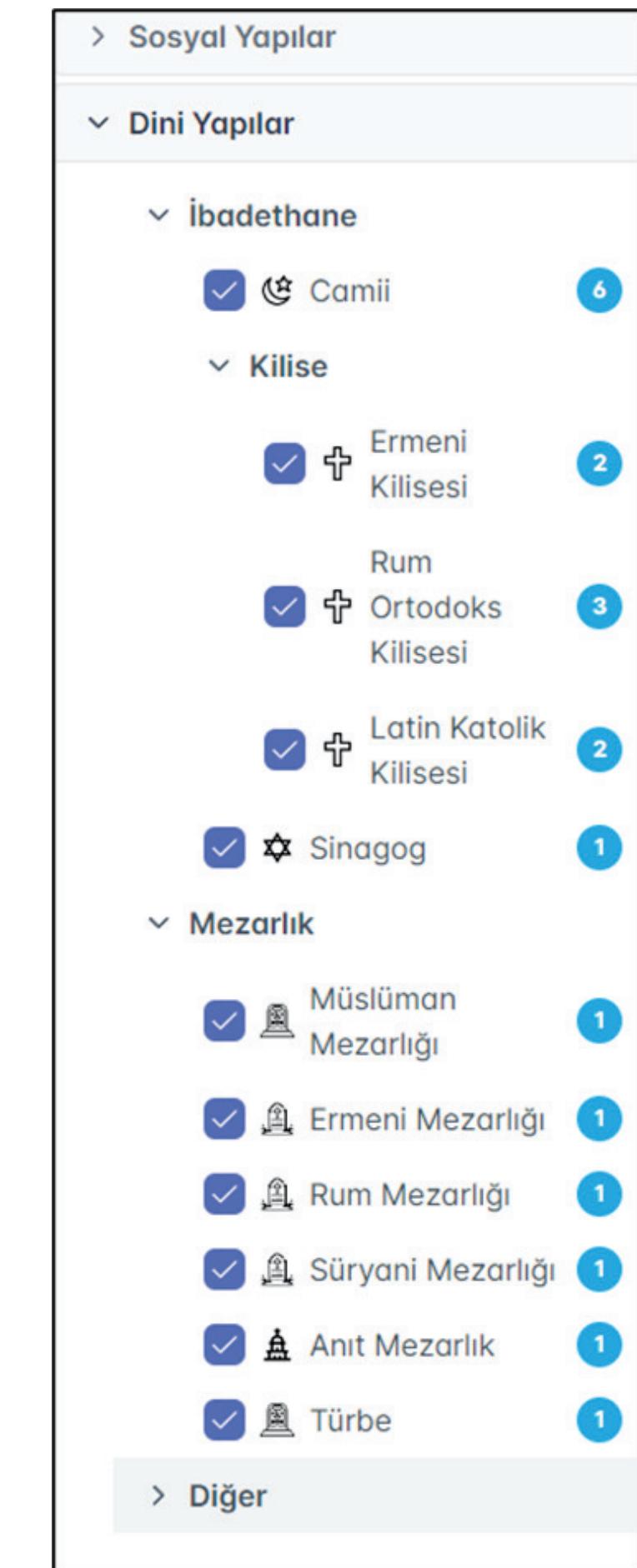
2. Filtre Başlıkları (Yapılar)

Çalışmada ortaya çıkan 89 envanterin sınıflandırılmasıyla beraber oluşturulmuştur. 10 ana başlık (Şekil 5.), 26 ardıl başlık, 16 alt başlık ve 3 alt-alt başlıktan meydana gelir. Her sınıf başlığı kendi içinde ayrılır (Şekil 6.). Tümünü kaldır dediğimizde bu başlıklara göre uygulamadaki yapılarda kaybolur. Kendi içinde ayrılan başlıklar işaretlendiğinde o sınıfa mensup yapılar yer alır. Tümünü ekleye tıklayınca da tüm yapılar uygulama üzerinde görünür hal alır.

Şekil 5.

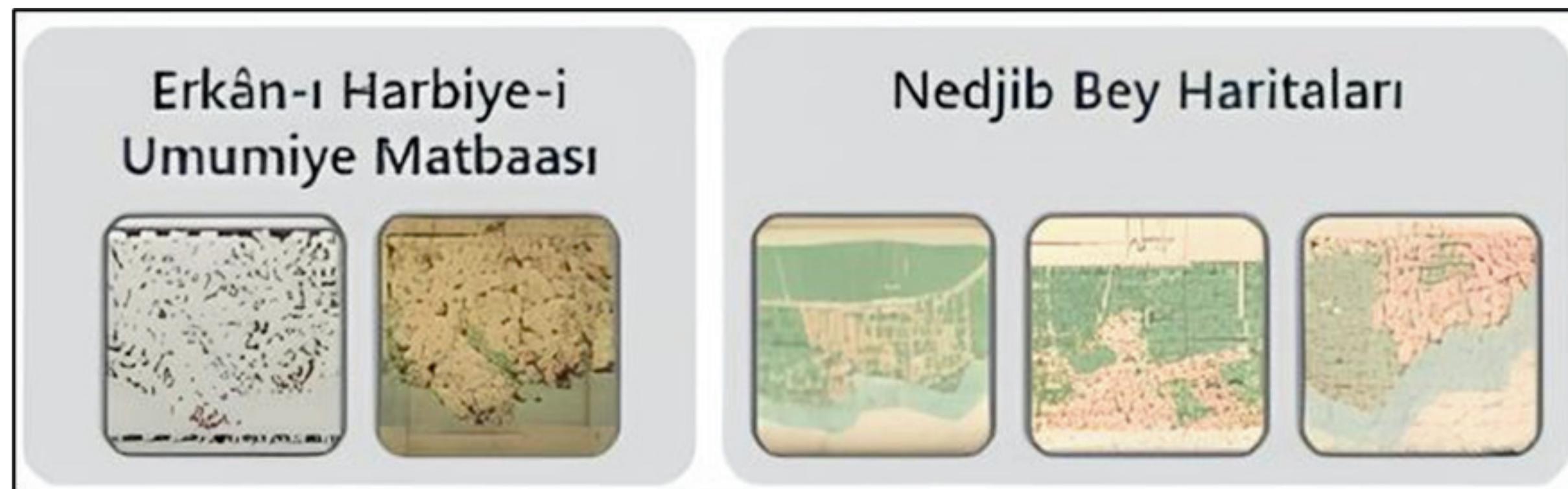

Şekil 6.

3. Haritalar

Haritalar kısmı zaman çubuğuının üstündedir. Temelde iki ana harita çeşidine (Şekil 7.) ayrılr. Ayrılan bu haritalarda kendi içinde toplamda beş tane olacak (Şekil 7.) şekilde çeşitlenir. Farklı bir haritaya tıklanıldığında uygulama çerçevesi içinde tıklanılan harita yer alır ve kültür envanteri bu harita üzerinden gösterilir.

Şekil 7.

3.1 Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Matbaası

Osmanlı'da askeri üst kurum olan Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Riyasetine bağlı bir yayın kuruluşudur. Ana merkezi İstanbul'dur. Cumhuriyet dönemi Genelkurmay başkanlığına bağlanıp faaliyetlerine devam etmiş, 1899 ve 1927 yılları arasında hizmet vermiştir. Haritaları ölçeklendirme, çizim ve teknik açısından muadillerine göre gayet başarılıdır. Askeri bölgelerin varlığı ve çizimi konusunda diğer harita çeşitlerine göre ayrı bir yere sahiptir, çünkü dönemin diğer sivil haritalarında askeri bölge ve yapıları görmek güçtür. Bu açıdan kullanımı önemlidir. Projede kullanılan Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Matbaası Haritaları 1912-13 (Şekil 8.) ve 1914-15 (Şekil 9.) Makriköy ve çevresini gösteren haritalardır.

Şekil 8.

Şekil 9.

3.2 Nedjib (Necip) Bey Haritaları

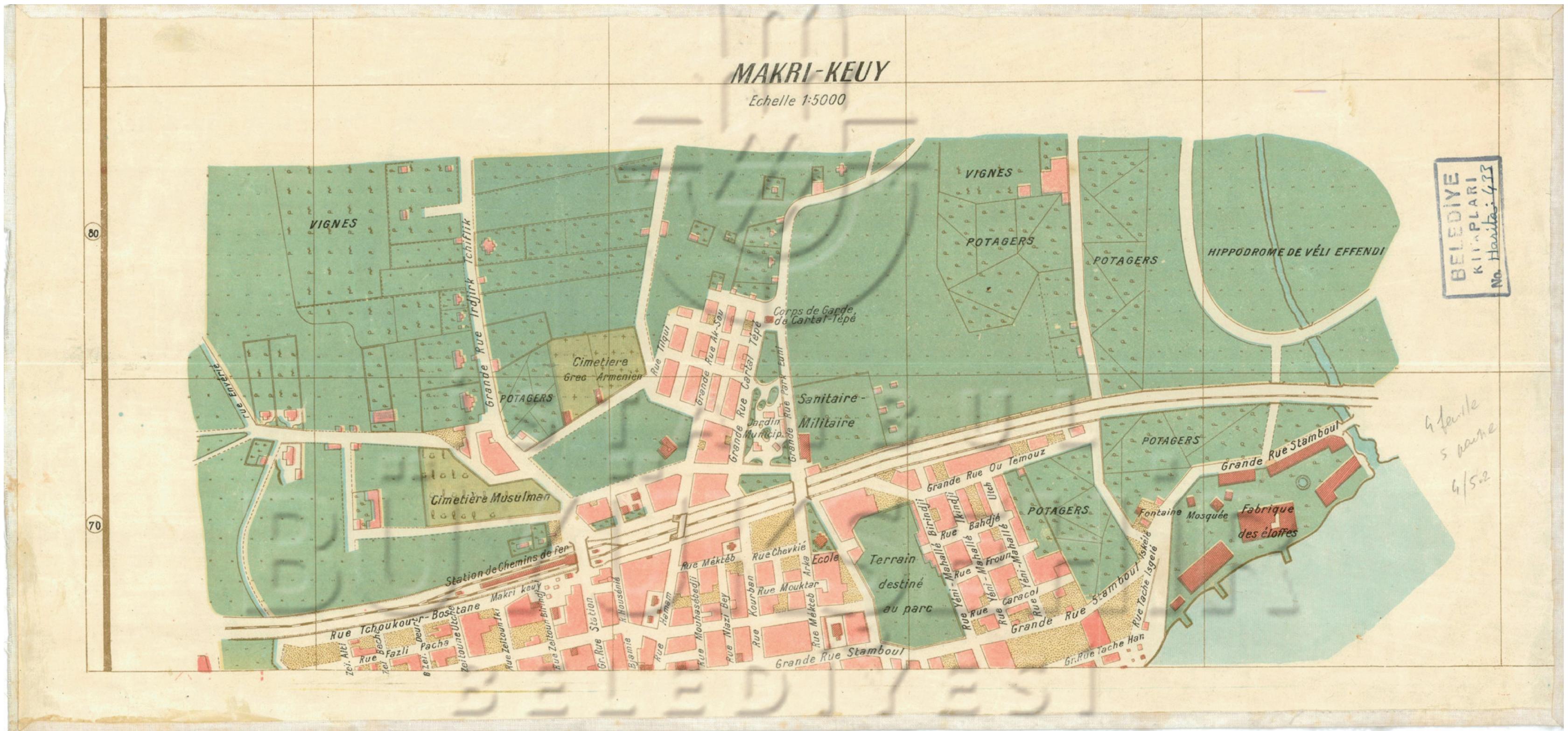
1914 - 1918 yılları arasında İstanbul Şehremaneti Harita Şubesi müdürü olarak görev yapan Mühendis Necip Bey tarafından çizilmiş haritalar, genel adıyla “Necip Bey Haritaları” olarak bilinir. Tamamı 15 paftadan oluşur; 1/50.000 ölçekli İstanbul ve boğazları kapsayan bir genel harita (heyet-i umumi) dışında, 1/5.000 ölçekli 14 pafta vardır. Bütün paftaların künyesinde, “İstanbul Şehremaneti Harita Şubesi müdürü Mühendis Necip Bey. Şehremaneti Heyet-i Fenniyece istikşaf tarzında tanzim ve tertip edilip, Viyana'da basılmıştır” açıklaması yer almaktadır. Bu projede kullanılan haritalar Ayastefanos (Şekil 10.), Makriköy'ün güneyi (Şekil 11.) ve kuzeyi (Şekil 12.) gösterip 1/5.000 ölçek ile çizilmişlerdir. Harita dili Fransızca, tarihi 1918'i kapsamaktadır. Ölçeğin büyük olması sebebiyle detayları görmek için kullanıma daha uygun olmuştur.

Şekil 10.

Şekil 11.

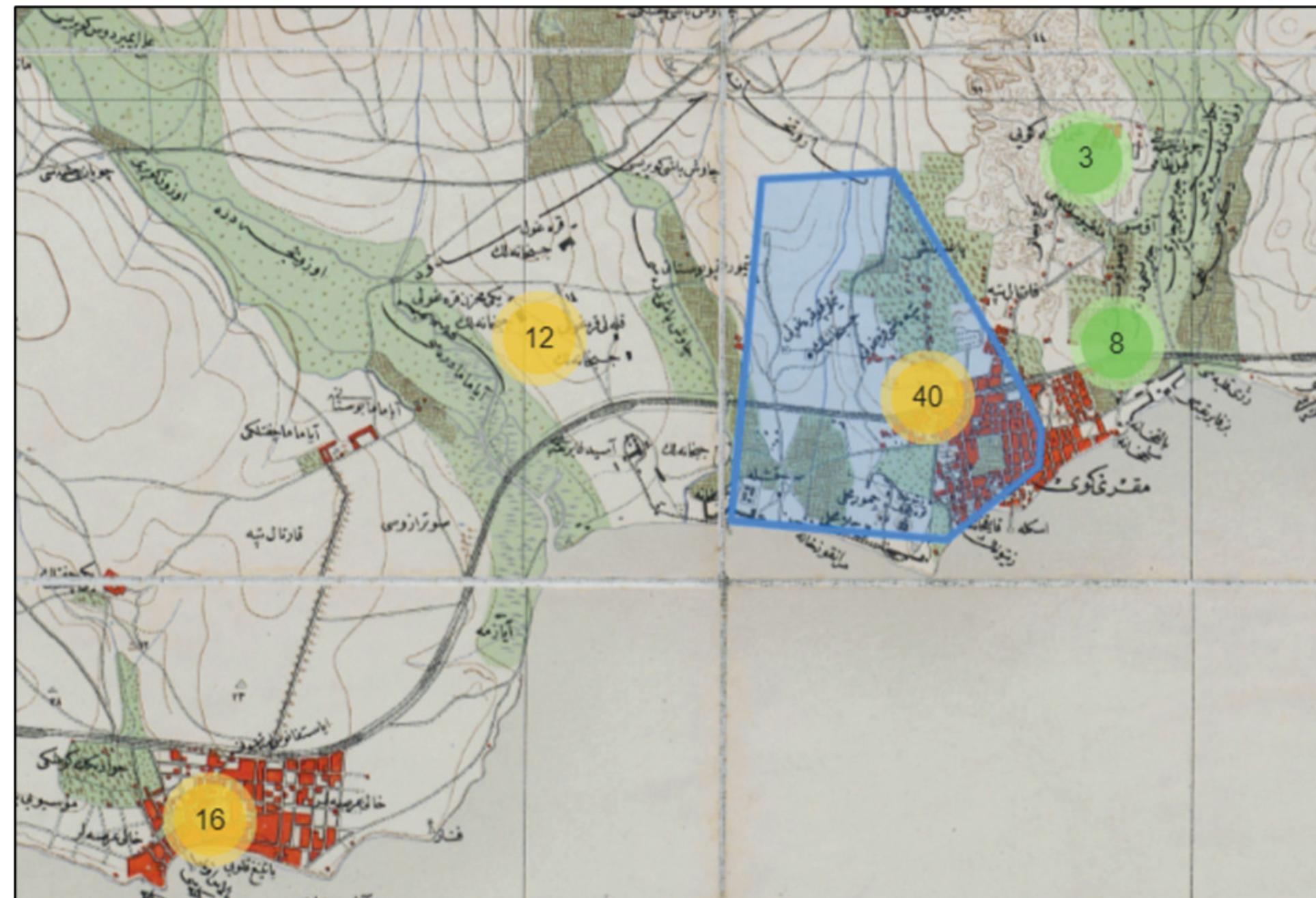

Şekil 12.

4. Interaktif Harita Kullanımı

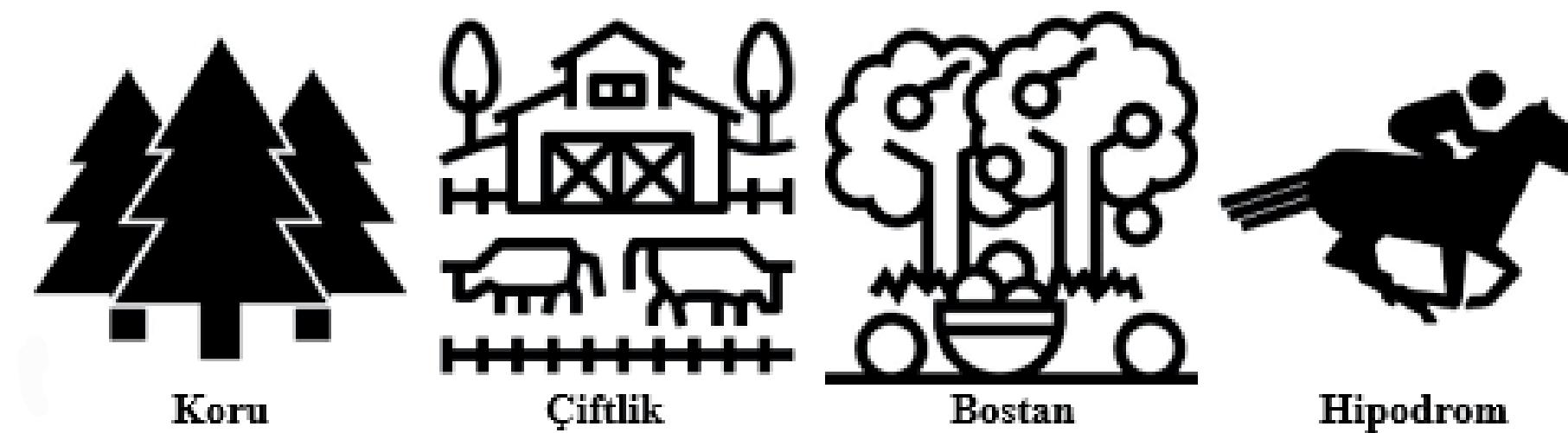
Haritada yapı bloklarının sayısı ve nerede toplandıkları hakkında bilgi verir (Şekil 13.). Uzaktan yeşil ve sarı renkte olan yuvarlaklar, yaklaştıkça haritadaki ikonlara bölünür. Bu sayede haritadaki renk karmaşası da engellenmiş olur.

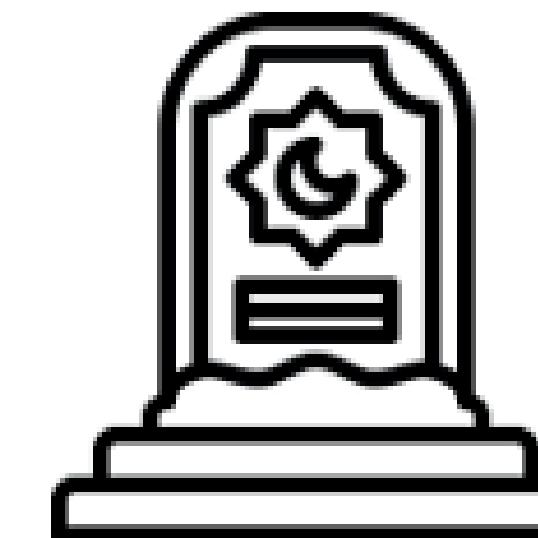
Şekil 13.

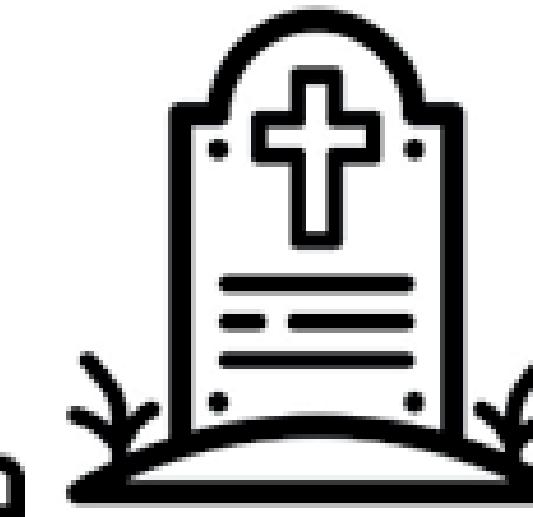
5. İkonlar

Yapıları temsil etmek için kullanılan görsellerdir. Çalışmada 27 çeşit ikondan faydalanılmıştır.

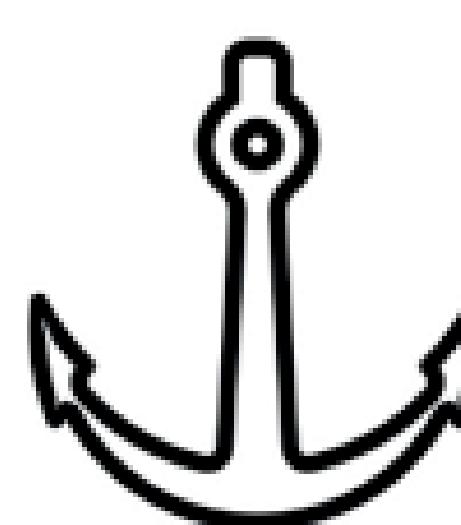
Müslüman Mezarlığı,
Türbe

Hristiyan Mezarlığı

Rus Anıt Mezarı

İskele

Fener

Hamam

Çeşme

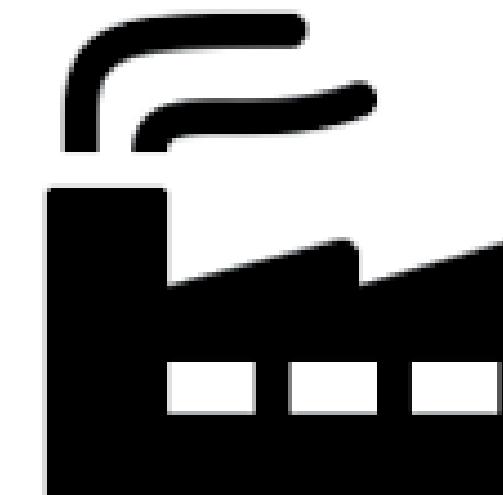
Askeri Yapı/Bölge

Hangar

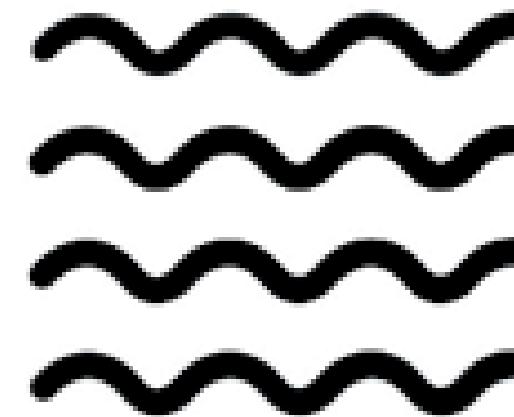
Hünkar Köşkü

Sırai Yapı

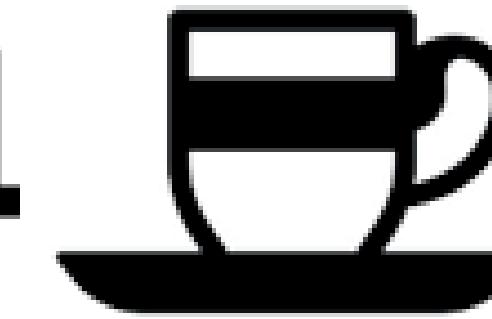
Köprü

Dere

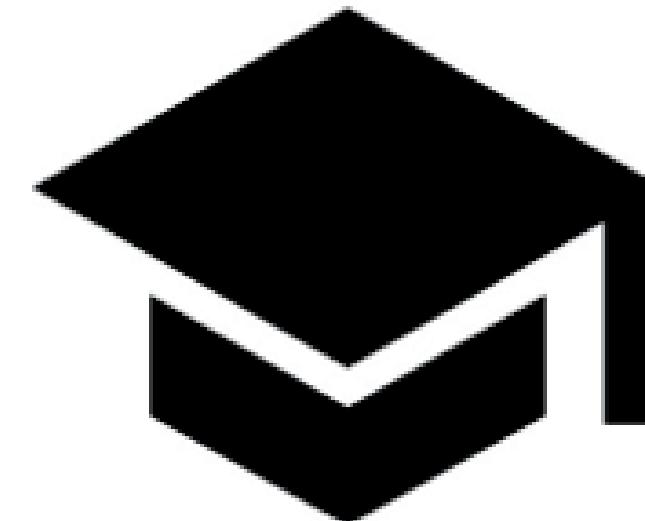
İstasyon

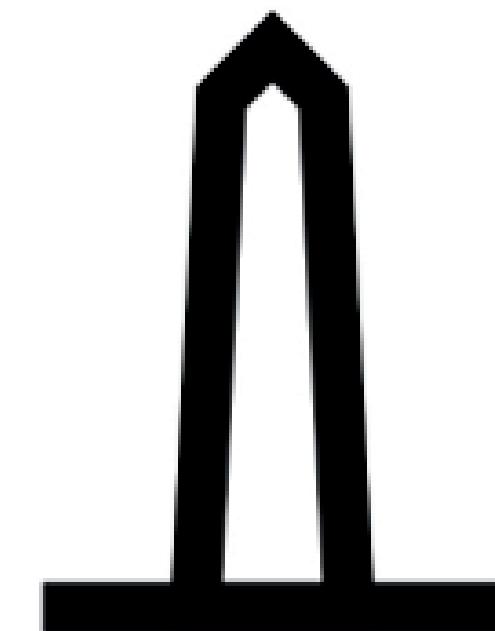
Gazino

Demirciler Çarşısı

Okul

Dikilitaş

İdari Yapı

Köşk/Konak

6. 360° Uygulaması

Yapı bilgi kutusunun sağında yer alan 360° (Şekil 14.) simgesine tıklanıldığında, Google Maps'in bir uygulaması olan ve çevreyi üç boyutlu gezmeyi sağlayan Street View açılmaktadır. Yapıyı gören açıda açılan bu uygulamada yapıyı gezme ve farklı açılardan görme imkanı sağlanmaktadır.

Şekil 14.

7. Etiketler

Yapı bilgi kutusunda resimlerin altında yer alan etiketler (Şekil 15.), yapı hakkında bize kısa bilgiler vermektede (ne zaman inşa edildi, ne olarak kullanıldı, şuan ne olarak kullanılıyor, şuan hangi mahallede yer alıyor vb.) ve yapıyı çeşitli şekillerde sınıflandırmamızı sağlamaktadır.

Şekil 15.

8. Açıklama Kısımları

Yapı bilgi kutusunun en altında yer almaktadır, bu kısım yapı hakkında detaylı bilgi verir(Şekil 16.).

▼Açıklama

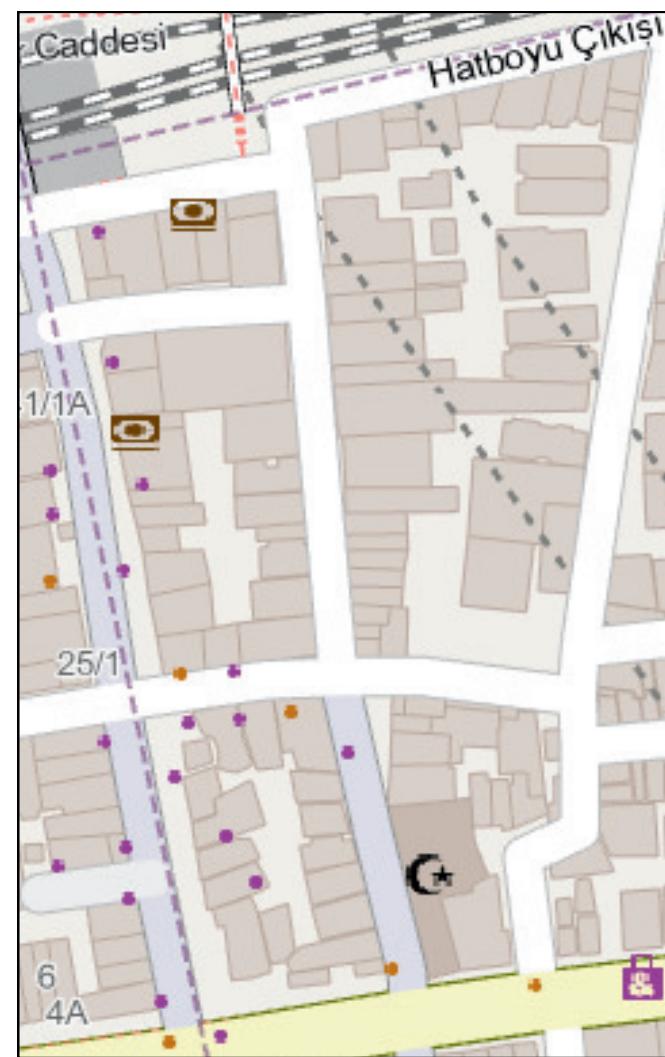
1914-1918 Haritasında Aksu Caddesi olarak geçen ve Kartaltepe'yi Osmaniye'nin güneyinde Aksu Çiftliğine bağlayan caddenin üzerinde Amine Hatun Camii'nin inşaasına 1914'te başlanmıştır. Kagir caminin Mimar Kemalettin Bey'indir. 1914'te mimar Bebek ve Bostancı camilerinin de inşaasına başlar ve Bebek ve Amine Hatun camileri oldukça benzerler. Bakırköy'de I. Ulusal Mimarlık üslübuna ait bu cami mimarın bir başka eseri ile günümüze ulaşabilmiş önemli bir kültür varlığıdır. Kendisi de bir dönem Bakırköy'de yaşamış mimarın kaldığı ev günümüzde adı Filiz Sokak olan yoluñ karşı tarafındadır. Mimar Kemalettin ve ailesinin kaldığı bu ahşap konutun yerinde artık betonarme bir apartman vardır. Ancak cami günümüzde kullanılmaya devam etmektedir.

Şekil 16.

9. CBS Uygulamaları

ARCGIS teknolojisi, ESRI tarafından geliştirilmiş, ölçeklendirilebilir entegre bir Coğrafi Bilgi Sistemi yazılımıdır. CBS yazılım bileşenlerinin ortak kütüphanesi ArcObjects üzerine kurulmuş bir sistemdir. Çalışmada haritaların koordinat ölçülerinin alınması, oturtulması, haritada yer alan eserlerin konumlarını bulmak gibi konularda kullanılmış olup günümüzde dek değişmediği anlaşılan parsel sınırları esas alınarak (Şekil 17.) (Şekil 18.) Georefancing komutu ile görsel haritayı koordinatlandırma pratiği sağlanmıştır (Şekil 19.).

Şekil 17.

Şekil 18.

Şekil 19.

PROJENİN GELECEĞİ

D. PROJENİN GELECEĞİ

1. Bizans Dönemi (384 - 1453)

Bizans döneminden günümüze ulaşan ve çalışmada kullanabileceğimiz Bakırköy haritası mevcut değildir. Bu sebeple sonraki dönemlerde çizilen ve Bizans alanlarını gösteren haritalardan yararlanması ve döneme ait yapıların gösterilmesi hedeflenmektedir.

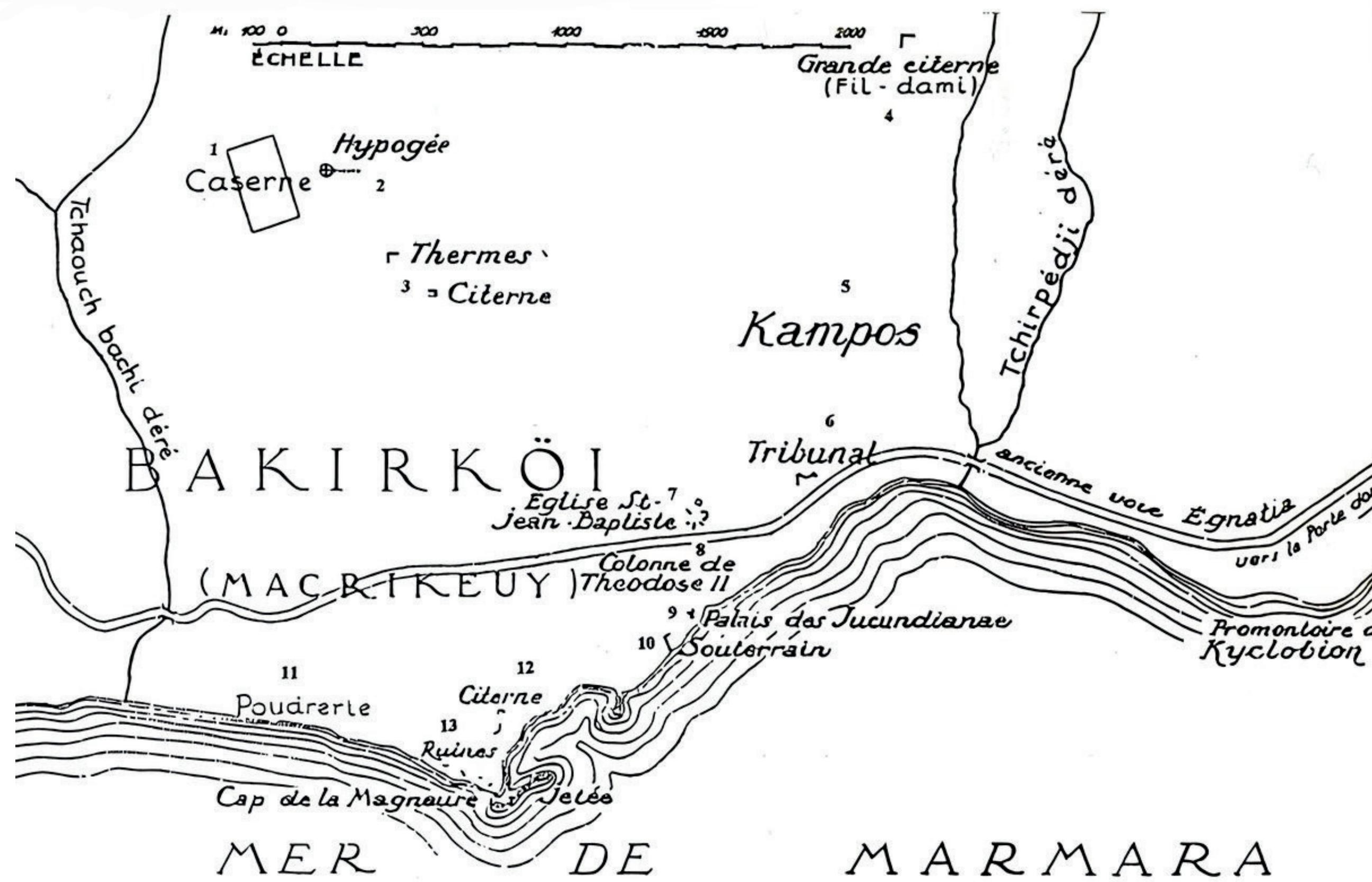
2. Cumhuriyet Dönemi (1922 -)

İBB Atatürk Kitaplığında Erken Cumhuriyet döneminde Bakırköy'ün cihetini gösteren haritalar mevcuttur. Bu haritalar üzerinde cumhuriyet dönemine ait yapıların gösterilmesi hedeflenmektedir.

3. Galeri

Projede kullandığımız ve kullanacağımız tarihi görselleri tasnifli ve düzenli biçimde aktarmak için oluşturulmuştur. Şuanda geliştirilme aşamasındadır, onay alındıktan sonra açılması düşünülmektedir. Eski ve yeni görseller kullanılarak Bakırköy'deki yapı gelişimini göstermek hedeflenmektedir.

1. Bizans Dönemi (384 - 1453)

2. Cumhuriyet Dönemi (1922 -)

3. Galeri

KAYNAKLAR

E. KAYNAKLAR

1. Fotoğraflar

Çeşitli dijital meçralardan görseller kullanılmıştır. Bunlar arasında haritalar ve fotoğraflar için “**ataturkkitapligi.ibb.gov.tr**”, diğer fotoğraflar için ise “**kulturenvanteri.com**”, “**maps.google.com**”, “**saltresearch.com**” gibi siteler öne çıkmaktadır.

2. Dijital İçerikler

Konumlar ve yapılar hakkında bilgi için büyük oranda “**kulturenvanteri.com**”, “**maps.google.com**”, “**wikipedia.com**” kullanılmıştır. Çeşmeler ile ilgili bilgi için “**suvakfi.com**”, kiliseler ile ilgili bilgi için kendi siteleri tercih edilmiştir.

3. Araştırma Eserler

Turgay Tuna'nın “**Bir Zamanlar Bakırköy**” ve “**Hebdomon'dan Bakırköy'e**” eserlerinden yararlanılmıştır.

4. Yüksek Öğretim Tezleri

Özellikle Makriköy'ün kültürel envanterinin çıkartılmasında büyük oranda Deniz Aydın'ın “**Bakırköy'ün Kültür Varlıklarının Saptanması, Topluma Sunum ve Koruma Projesi**” adlı tezinden yararlanılmıştır.

5. Makale ve Dergi Yazıları

Mimar.İst dergisinin “**İstanbul'un Semtleri: Bakırköy**” yazısından yararlanılmıştır.

Kaynaklar hakkında daha detaylı bilgi için sitemizdeki “kaynakça” bölümüne bakılabilir.

EKİBİMİZ

Burak KAYA / Tarihçi
Derin Can DAL / Harita Mühendisi
Ferdi Fırat KÖSE / Bilgisayar Mühendisi